

Spis treści

Przedmowa	9
Wykaz skrótów	13
Wprowadzenie	15
Część pierwsza	
SZCZEGÓLNA ARCHITEKTURA	23
Rozdział I. Całkowicie niezależny Europejski Bank Centralny w sercu strefy euro	25
1. Dokument BCE	25
1.1. Ramy instytucjonalne i funkcjonowanie strefy euro	25
1.1.1. Ramy instytucjonalne	25
1.2. Poziom wspólnoty	26
Niezależność, odpowiedzialność i przejrzystość banku centralnego	26
1.3. Polityka monetarna	29
1.4. Poziom narodowy	30
1.4.1. Polityka budżetowa	30
1.4.2. Polityka strukturalna	31
1.5. Interakcje między BCE oraz innymi instytucjami i organizacjami wspólnotowymi	33
1.5.1. Relacje z Parlamentem Europejskim	33
1.5.2. Relacje z Radą Ecofin i swoimi komitetami przygotowującymi	34
1.5.3. Relacje z Eurogrupą	34
1.5.4. Relacje z Komisją Europejską	35
2. Komentarz	38
Rozdział II. Niekompletna konstrukcja strefy euro	43
1. Trwała asymetria pomiędzy dwiema częściami tej konstrukcji	43
1.1. Część monetarna	45
1.2. Część gospodarcza	45
2. Pojęcie zarządzania gospodarczego	47
2.1. Narzędzia instytucjonalne	47
2.2. Narzędzia instrumentalne	49
2.3. Narzędzia metodologiczne	52
3. Wymiar międzynarodowy	54
4. Zachowania niekooperacyjne	55
5. Rozwiązywalność strefy euro	57
6. Od kryzysu greckiego do ryzyka zarażenia się	58
7. Ponownie przemyślana architektura	60

Rozdział III. Ewolucja strefy euro poprzez plastyczność jej granic	63
1. Zasięg strefy ograniczony przez ścisłe warunki przynależności	66
1.1. Strefa euro zakotwiczona w kulturze stabilności	66
1.2. Warunkowość oparta na respektowaniu kryteriów konwergencji	67
2. Zasięg strefy euro rozszerzony pod presją czynników instytucjonalnych i politycznych	70
2.1. Gra nacisków instytucjonalnych i politycznych w czasie tworzenia grupy inicjującej strefę euro	70
2.2. Naciski ze strony krajów członkowskich z Europy Środkowej i Wschodniej na przyspieszone przystąpienie do strefy euro	72
Część druga	
FUNKCJONOWANIE OPARTE NA KONTRASTACH	75
Rozdział IV. Optymistyczne oceny na temat funkcjonowania strefy euro formułowane przez instytucje europejskie	77
1. Dokument Komisji Europejskiej	77
2. Komentarz	81
2.1. Jak zidentyfikować bezpośredni i specyficzny wpływ euro na makroekonomiczną ewolucję Europy?	83
2.2. Jak oszacować stopień autonomii strefy euro w stosunku do międzynarodowego otoczenia?	83
2.3. Jak w strefie euro mierzyć rzeczywiste oddziaływanie instytucjonalnych mechanizmów zarządzania?	83
Rozdział V. Szczegółowe oceny funkcjonowania strefy euro na podstawie obserwacji zewnętrznych	85
1. Sukcesy, które nie eliminują sprzeczności związanych z euro	86
1.1. Wpływ euro na dynamikę integracji europejskiej	86
1.2. Euro staje się nietypowym pieniądzem	92
2. Ciągłe niedokończone struktury strefy euro	93
2.1. Niedostępna <i>policy mix</i>	94
2.2. Trwale nieoptymalna strefa euro?	97
Rozdział VI. Strefa euro wobec międzynarodowego kryzysu finansowego i gospodarczego w 2008 roku	103
1. Ograniczone środki oddziaływania przez struktury nieoptymalnej strefy euro	105
1.1. Ograniczenie środków interwencji budżetowej strefy euro	105
1.2. Ograniczenia dostosowawcze związane z mobilnością czynników	107
2. Zarządzanie kryzysowe ograniczone brakiem scentralizowanej polityki gospodarczej i finansowej	108
2.1. Wielość inicjatyw wobec systemowego kryzysu	108
2.2. Poszukiwanie ram narodowych planów na poziomie Eurogrupy	110
3. Czy Eurogrupa posiada zdolność do ustanowienia zarządzania gospodarczego strefy	114
3.1. Niedostateczne podstawy instytucjonalne?	114
3.2. Kontrowersje wokół zarządzania gospodarczego strefą euro i Unią Europejską	115

Część trzecia	
NIEPEWNA PRZYSZŁOŚĆ?	117
Rozdział VII. Wyzwania przyszłości według analizy Komisji Europejskiej . . .	119
1. Dokument Komisji Europejskiej	119
2. Komentarz	128
Rozdział VIII. Scenariusz katastrofy: krach strefy euro	131
1. Wątpliwości dawnych ekonomistów wobec podstaw strefy	131
1.1. Niewiarygodność strefy euro według Milтона Friedmana	131
1.2. Nieoptymalność strefy euro według Martina Feldsteina	132
2. Współczesne obawy o przetrwanie strefy euro wobec kryzysu	137
3. Komentarz	139
Rozdział IX. Wady i zalety: dialektyczny proces cementujący przyszłość strefy euro	141
1. Arsenal mający zagwarantować trwałość zalet	143
1.1. Poszukiwanie trwałości zalet na poziomie zasad założycielskich: zakaz moralnej niepewności	143
1.2. Organizacja multilateralnej kontroli zalet	146
1.2.1. Kontrola ukierunkowania narodowej polityki gospodarczej poprzez zobowiązanie do koordynacji	146
1.2.2. Ścisłe ramy dla polityki budżetowej i długu publicznego w krajach członkowskich strefy euro	147
1.3. Zaangażowanie się instytucji europejskich w obronie zalet	149
1.3.1. Zaangażowanie się Komisji Europejskiej oparte na czujności	150
1.3.2. Zaangażowanie się Rady Europejskiej związane z jej uprawnieniami do oceny	151
2. Nieuchronność odradzania się wad w ramach strefy euro	153
2.1. Wkraplanie wad w mechanizmy zarządzania strefą euro	153
2.1.1. Niedostateczność kontroli statystycznych	154
2.1.2. Zbyt mało odstraszący charakter multilateralnych procedur kontroli	155
2.1.3. Niekorzystanie z istniejących poważnych sankcji	156
2.2. Wielość odstępstw w różnych fazach cyklu	157
2.3. Ryzyko destabilizacji finansowej strefy euro	160
Bibliografia	171